

Yaşam Doyumu ve İş Doyumu Arasındaki Etkileşim: Beden Eğitimi Öğretmenlerine Yönelik Bir Araştırma

Yasemin ARI¹, Umut CANLI¹

Özet

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi: 23.10.2020
Kabul Tarihi: 27.12.2020
Online Yayın Tarihi:
27.12.2020

Anahtar Kelimeler

Beden Eğitimi Öğretmeni,
Yaşam Doyumu, İş
Doyumu

Bu araştırmada, beden eğitimi öğretmenlerinin, yaşam doyumu düzeylerinin iş doyumu üzerinde bir etkisinin olup olmadığı incelenmiştir. Çalışmaya 206 beden eğitimi öğretmeni gönüllü olarak katılmıştır. Katılımcıların demografik özellikleri ve mesleki özelliklerine ait bilgilerin öğrenilmesine yönelik soruları içeren kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Yaşam doyumu değerlendirilmesinde Yaşam Doyum Ölçeği, iş doyumu değerlendirilmesinde ise Minnesota İş Doyum Ölçeği kullanılmıştır. Tüm istatistiksel analizler SPSS 18.0 sürümü kullanılarak yapılmıştır. Verilerin normal dağılıp dağılmadığının belirlenmesinde Basıklık ve Çarpıklık değerleri dikkate alınmıştır. Verilerin frekans ve yüzdeler dağılımları belirlenmiştir. Yaşam doyumunun iş doyumu üzerindeki etkisinin belirlenmesinde ise basit doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır. Araştırma bulguları yorumlandığında; beden eğitimi öğretmenlerin yaşam doyum düzeyleri, içsel iş doyumu alt boyutundan aldıkları puanlardaki varyansın % 23.1'ini, dışsal iş doyumu alt boyutundan aldıkları puanlardaki varyansın % 15.8'ini ve iş doyumu ölçeğinden aldıkları puanlardaki varyansın ise % 22.3 olduğu belirlenmiştir. Sonuç olarak, araştırma grubunu oluşturan beden eğitimi öğretmenlerinin yaşam doyumu düzeylerinin iş doyumu düzeylerini etkilediği ortaya konulmuştur.

The Interaction Between Life Satisfaction and Job Satisfaction: A Study for Physical Education Teachers

Abstract

Article Info

Received: 23.10.2020
Accepted: 27.12.2020
Online Published:
27.12.2020

Keywords

Physical Education Teacher,
Life Satisfaction, Job
Satisfaction

In this study, it was examined whether the life satisfaction levels of physical education teachers influence their job satisfaction. 206 physical education teachers voluntarily participated in the study. A personal information form containing questions about the demographic characteristics and professional characteristics of the participants was used. Life Satisfaction Inventory was used to evaluate life satisfaction, and Minnesota Job Satisfaction Scale was used to evaluate job satisfaction. All statistical analyzes were made using SPSS version 18.0. Kurtosis and Skewness values were considered in determining whether the data were normally distributed or not. The frequency and percentage distributions of the data were determined. Simple linear regression analysis was used to determine the effect of life satisfaction on job satisfaction. When the research findings are interpreted; it was determined that the life satisfaction level of physical education teachers was 23.1% of the variance in the scores they got from the internal job satisfaction sub-dimension. It was determined that 15.8% of the variance in the scores they got from the external job satisfaction sub-dimension and the variance in the scores they got from the job satisfaction scale was 22.3%. As a result, it was revealed that the life satisfaction levels of the physical education teachers constituting the research group affect their job satisfaction levels.

¹Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Tekirdağ/Türkiye

Giriş

Öğretmenlik, bireylerin tüm potansiyellerini geliştirebilmelerine yönelik çabası ve gelecek nesillere kültürel mirasın aktarılmasındaki rolü nedeniyle tüm toplumlarda diğer mesleklerden farklı bir yere sahiptir (Güven, 2010). Öğretmenlik mesleği sadece gelir sağlayan bir iş değil aynı zamanda saygı gören, sevilen, örnek alınan, sözü geçen ve bu mesleği icra edenler için yaşam tarzına yansıyan bir meslektir. Bu kadar kıymetli mesleği icra eden bireylerin de işinden ve yaşamından memnuniyet duyması büyük önem taşımaktadır (Üçüncü, 2019).

Öğretmenler, mesleğin gerektirdiği çalışma koşullarından dolayı zamanlarının çoğunu öğrencileriyle birlikte veya tek başlarına çalışarak geçirmektedirler (Şahin, 2013). Gününün %70'ini çalışarak geçirmesi (Çelik & Üstüner, 2018) ve bunu ömrünün yaklaşık 20-25 yıl devam edeceği düşünüldüğünde öğretmenlerin yaşamından ve işinden doyum alması hem fiziksel hem de psikolojik varlığı açısından şarttır (Kumaş & Deniz, 2010).

Yaşam doyumunu genel olarak kişinin bütün yaşamını, bu yaşamın tüm boyutlarını ve aynı zamanda mutluluk, moral gibi değişik açılardan iyi olma halini ifade etmektedir (Gençay, 2009). Neugarter tarafından ilk kez 1961 yılında kullanılan yaşam doyumunu kavramı, bireyin beklentileri (ne istediği) ve sahip olduklarının karşılaştırılması olarak tanımlanmaktadır (Akt., Özer & Karabulut, 2003) Benzer bir tanımda, bireyin kendi belirlediği kriterlere uygun bir biçimde tüm yaşamını olumlu değerlendirmesi olarak belirtilmektedir (Ulucan, Kılınç, Kaya, & Türkçapar, 2011). Yaşam doyumunu, çoğu insan için yaşamdaki nihai hedeftir. Bir kişinin günlük yaşamındaki mutlu ve olumlu duyguları, olumsuz duygularından ağır bastığında, yaşam doyumuna karşı olumlu katkıda bulunmaktadır (Erdamar & Demirel, 2016). İyi bir hayat ve ruh sağlığıyla ilgili başka özellikler de bulunmaktadır (Diener, 2000). İş, aile, serbest zaman, sağlık ve kişinin yakın çevresi doyum alanları olabilmektedir (Recepoğlu, 2013). Bireylerin yaşamlarına ilişkin değerlendirmeleri içeren yaşam doyumunu, öğretmenlerin iş doyumunu etkileyen bir değişken olarak kabul edilir (Çevik, 2017).

İş doyumunu, çalışanların bir işin onlara sundukları ile yapmış olduğu işten beklentileri arasındaki ilişkiye bağlı olarak davranışlarında ve zihinlerinde meydana gelen haz alma ve mesleki olarak doyuma ulaşma durumu olarak belirtilmektedir (Karaaslan, 2020). İş doyumunu tanımıyla ilgili birçok ifade olmasına rağmen Hoppock'un 1935 yılında kabul gören bir iş doyumunu tanımı "çalışanın işine karşı bireysel olarak verdiği duygusal tepkidir" şeklinde olmuştur (Akt., Taşdan & Tiryaki, 2008). Diğer iş gruplarında olduğu gibi öğretmenlik mesleğinde de iş doyumunu çok önemlidir. Bir öğretmenin mesleğinde başarılı olabilmesi ve dolayısıyla kaliteli eğitim verebilmesi için iş doyumuna sahip olması gerekmektedir. Öğretmenlerin yaşadıkları sorunlar onların performanslarını, kişisel gelişimlerini, doyumlarını ve verimliliklerini olumsuz etkilemektedir (Demirel, 2014). Beden eğitimi öğretmenleri diğer öğretmenlerden farklı öğretim yöntemleri ile derslerini yürüttükleri için onların iş doyumlarını etkileyebilecek farklı unsurların olması muhtemeldir. Örneğin, okul yöneticileri, dersin yapılış şekliyle diğer öğretmenlerden ayrılan beden eğitimi öğretmenlerinden farklı beklenti içerisindedirler. Bazı yöneticiler, öğretmenlerden yalnızca öğretmelerini beklerken bazıları, öğretmenlerden öğretmelerinin yanında antrenörlük yapmalarını beklemektedirler. Bir kısmı ise, beden eğitimi öğretmenlerinin ders işleyişi açısından daha çok uygulama çalışmaları ile meşgul oldukları için ve etkinliklerde organizasyon deneyimine sahip oldukları için okullarda yapılan sosyal, kültürel

gezilerinde ve sportif organizasyonlarında daha aktif rol almalarını beklerler. Bu değişik beklentilere ek olarak malzeme yetersizliği, spor salonu eksikliği beden eğitimi öğretmenlerinin görev ve rol karmaşası ya da çelişmesine neden olabilmektedir. Tüm bu unsurların beden eğitimi öğretmenlerinin iş doyumunu düzeyleri üzerinde etkisi bulunmaktadır (Gençay, 2007). Aslında, iş ve yaşam doyumunu birbiri içine geçmiş iki terimdir. Çünkü; insan yaşamında iş hatırı sayılır genişlikte yer kaplamaktadır, birinin kötü gitmesi durumunda diğerini etkilememesi, işin yaşamdan ayrı düşünülmesi beklenemez (Üçüncü, 2019). Heller, Judge ve Watson (2002), iş tatmini ile yaşam doyumunu arasında pozitif bir ilişki bulmuşlardır. Literatür, öğretmenlerde iş doyumunu ile yaşam doyumunu arasında pozitif bir ilişki olduğunu göstermektedir (Avşaroğlu, Deniz, & Kahraman, 2005; Küçükbiş & Alpay, 2016). Yapılan araştırmaların bulgularına göre iş ve yaşam doyumunu arasında bir ilişki olduğu ve bireylerin yaşamlarına ilişkin algılarının iş yaşamlarını etkileyebileceği düşünülmektedir.

Bu bilgiler doğrultusunda, öğretmenlerin kendi yaşamlarına ilişkin değerlendirmelerinin sadece kendi yaşamlarına değil, iş performanslarına da yansıtılabileceği varsayılmaktadır (Çevik, 2017). Gerekli literatür taraması yapıldığında öğretmenlerin iş doyum düzeylerinin yaşam doyumunu etkilediğine dair araştırmalar gözlenmiş fakat yaşam doyumunun iş doyumunu etkileyip etkilemediğinin dair sınırlı araştırmalar olduğu görülmüştür. Bu bağlamda çalışmanın amacı, beden eğitimi öğretmenlerinde yaşam doyumunu düzeylerinin iş doyumunu üzerinde bir etkisi olup olmadığının incelenmesidir.

Materyal ve Yöntem

Araştırma Modeli

Araştırmada, tarama modellerinden biri olan betimsel tarama modeli kullanılmıştır. (Karakaya, 2012). Bu araştırma yöntemi nesnelerin, toplumların, kurumların yapısını ve olayların işleyişini tanımlamak amacıyla kullanılır (Cohen ve ark., 2007). Bu araştırmada, öncelikli olarak beden eğitimi öğretmenlerinin demografik özellikleri tespit edilmiştir. Daha sonraki süreçte beden eğitimi öğretmenlerinin yaşam ve iş doyumunu ilişkileri yapılmıştır. Dolayısıyla betimsel tarama yöntemi bu araştırma için en uygun yöntem olarak belirlenmiştir.

Çalışma Grubu

Örneklem grubunun belirlenmesinde, olasılıklı olmayan örnekleme türlerinden olan gelişigüzel örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Gelişigüzel örnekleme yöntemi, araştırmacının saptanan örneklem büyüklüğüne göre herhangi bir şekilde evrenin bir parçasını seçmesidir. Herhangi bir fakülteye gidip saptanacak sayıda rastlanan öğrenciyi örnekleme alma gelişigüzel örneklemedir (Arlı & Nazik, 2001). Bu doğrultuda, Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi ve özel okullarda kadrolu statüsünde görev yapan 206 beden eğitimi öğretmenine ulaşılmıştır.

Verilerin Toplanması

Dünyada ve ülkemizde yaşanan Covid-19 pandemisi nedeniyle verilerin toplanmasında online yöntemlerin kullanılması tercih edilmiştir. Bu noktada, araştırmada kullanılan veri toplama aracı, çevrimiçi formlara dönüştürülmüş ve beden eğitimi öğretmenlerine e-posta ya da bir telefon iletişim programı üzerinden ulaştırılmıştır. Formlar her IP adresinde bir adet form doldurulabilecek şekilde düzenlenmiştir.

Kayıp veri içeren veri toplama formları kapsam dışında bırakılarak beden eğitimi öğretmenleri tarafından eksiksiz olarak doldurulan 206 form verilerin analizi için kullanılmıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada, araştırmacılar tarafından tasarlanan beden eğitimi öğretmenlerinin demografik özellikleri ve mesleki özelliklerine ait bilgilerin öğrenilmesine yönelik soruları içeren kişisel bilgi formu kullanılmıştır.

Yaşam Doyumu Ölçeği

Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin genel olarak yaşam doyum düzeylerini ölçmek üzere Diener ve ark., (1985) tarafından geliştirilen ve Şimşek (2011) tarafından Türkçeye uyarlanan 5 maddelik Yaşam Doyumu Ölçeği kullanılmıştır. Likert tipi 7 dereceli hazırlanan ölçeğin maddeleri katılımcılar tarafından ‘Tümüyle doyum’ (5) ile ‘Tümüyle doyum’ (1) arasında değerlendirilmektedir. Ölçeğin beş maddesi de olumlu yüklemle sahiptir (ters puanlanan madde yoktur).

Minnesota İş Doyum Ölçeği

Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinin kendi algılarına/görüşlerine göre iş doyumlarını ölçmek için 20 maddelik Minnesota İş Doyum Ölçeği kullanılmıştır. Weiss ve ark., (1967) tarafından geliştirilen ölçek, Baycan (1985) tarafından Türkçeye uyarlanarak geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılmış ve güvenirlik katsayısı (Cronbach alfa) 0.77 olarak hesaplanmıştır. 5’li Likert tipi olarak tasarlanan Minnesota İş Doyum Ölçeği, Hiç memnun değilim, 1 puan; Memnun değilim, 2 puan; Kararsızım, 3 puan; Memnunum, 4 puan; Çok memnunum, 5 puan olarak değerlendirilmektedir. Ölçeğin tüm maddeleri olumlu yüklemle sahiptir (ters puanlanan madde yoktur). İçsel ve dışsal doyum olmak üzere iki alt boyuttan oluşan Minnesota İş Doyum Ölçeğinin tüm puanlarının toplanması ile de genel iş doyum düzeyini vermektedir.

Verilerin İstatistiksel Analizi

Tüm istatistikler SPSS 18 paket programı kullanılarak yapılmıştır. Verilerin frekans ve yüzdelik değerlerine ait tanımlayıcı istatistikler belirlenmiştir. Elde edilen verilerin normal dağılıp dağılmadıklarının belirlenmesi için görsel olarak histogram ve olasılık grafikleri, analitik olarak Kolmogorov-Smirnov testi kullanılmıştır. Katılımcıların yaşam doyumlarının iş doyumlarını etkileme (yordama) düzeyi basit doğrusal regresyon analizi kullanılarak tespit edilmiştir.

Bulgular

Tablo 1. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Demografik Özelliklerine Yönelik Frekans ve Yüzdelik Dağılımları

Değişken	Grup	n	%
Cinsiyet	Kadın	74	35.9
	Erkek	132	64.1
Yaş (yıl)	20-29	71	34.5
	30-39	79	38.3
	40-49	47	22.8
	50-59	9	4.4
	1-5	90	43.7
Mesleki hizmet süresi (yıl)	6-10	44	21.4
	11-15	24	11.7
	16-20	19	9.2
	21-25	29	14.1

Eğitim düzeyi	Lisans	181	87.9
	Lisansüstü	25	12.1
Beden eğitimi öğretmenliği mesleğini isteyerek seçme	Evet	202	98.1
	Hayır	4	1.9
Aktif olarak yapılan spor dalı	Bireysel spor	85	41.3
	Takım sporu	108	52.4
	Hayır	13	6.3
Okulun alt yapı durumları	Yeterli	57	27.7
	Kısmen	96	46.6
	Yetersiz	53	25.7
Okul içinde sportif faaliyet düzenleme	Evet	132	64.1
	Kısmen	73	35.4
	Hayır	1	.5

Beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyet, yaş, mesleki eğitim süresi, eğitim düzeyi, beden eğitimi öğretmenliği mesleğini isteyerek seçme, aktif olarak yapılan spor dalı, okulun alt yapı durumları ve okul içinde sportif faaliyet düzenleme gibi bazı demografik özelliklerine ait veriler Tablo 1’de detaylı bir şekilde gösterilmektedir.

Tablo 2. İçsel İş Doyumunun Yaşam Doyumuna Göre Etkilenmesine İlişkin Basit Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları

Değişken	B	Standart Hata	β	t	p
Sabit	2.989	.134	-	22.241	.000*
Yaşam doyumu	.219	.028	.481	7.830	.000*

R= .481; R²= .231
F₍₁₋₂₀₄₎= 61.303
p= .000

*p<0.05

Beden eğitimi öğretmenlerinin yaşam doyum düzeyleri, onların içsel iş doyumunu alt boyutundan aldıkları puanlardaki varyansın %23.1’ini açıklamaktadır. Modelimizin istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir. Regresyon modelimizin içsel iş doyumunu alt boyutunu etkileme (yordama) işleminde başarılı olduğu görülmektedir (F₍₁₋₂₀₄₎= 61.303; p<.05). Bağımsız değişkende 1 standart sapmalık artış, bağımlı değişkende .481 standart sapmalık bir artış oluşturacaktır.

Regresyon analizi sonucuna göre, içsel iş doyumunu alt boyutunu etkileyen (yordayan) regresyon denklemi şu şekildedir: İçsel iş doyumunu= 2.989+(Yaşam doyumunu *0.219)

Tablo 3. Dışsal İş Doyumunun Yaşam Doyumuna Göre Etkilenmesine İlişkin Basit Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları

Değişken	B	Standart Hata	β	t	p
Sabit	2.490	.174	-	14.338	.000*
Yaşam doyumunu	.224	.036	.398	6.193	.000*

R= .398; R²= .158
F₍₁₋₂₀₄₎= 38.353
p= .000

*p<0.05

Beden eğitimi öğretmenlerinin yaşam doyum düzeyleri, onların dışsal iş doyumunu alt boyutundan aldıkları puanlardaki varyansın %15.8’ini açıklamaktadır. Modelimizin istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir. Regresyon modelimizin dışsal iş doyumunu alt boyutunu etkileme (yordama) işleminde başarılı olduğu görülmektedir (F₍₁₋₂₀₄₎= 38.353; p<.05). Bağımsız değişkende 1 standart sapmalık artış, bağımlı değişkende .398 standart sapmalık bir artış oluşturacaktır.

Regresyon analizi sonucuna göre, dışsal iş doyumunu alt boyutunu etkileyen (yordayan) regresyon denklemi şu şekildedir: Dışsal iş doyumunu = 2.490+(Yaşam doyumunu *0.224)

Tablo 4. İş Doyumunun Yaşam Doyumuna Göre Etkilenmesine İlişkin Basit Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları

Değişken	B	Standart Hata	β	t	p
Sabit	2.789	.139	-	20.114	.000*
Yaşam doyumunu	.221	.029	.472	7.655	.000*

R= .472; R²= .223
F₍₁₋₂₀₄₎= 58.591
p= .000

*p<0.05

Beden eğitimi ğretmenlerinin yaşam doyum düzeyleri, onların iş doyumunu leğinden aldıkları puanlardaki varyansın %22.3'ünü açıklamaktadır. Modelimizin istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir. Regresyon modelimizin iş doyumunu düzeyini etkileme (yordama) işleminde başarılı olduğu görülmektedir (F₍₁₋₂₀₄₎= 58.591; p<.05). Bağımsız değişkende 1 standart sapmalık artış, bağımlı değişkende .472 standart sapmalık bir artış oluşturacaktır.

Regresyon analizi sonucuna göre, iş doyumunu etkileyen (yordayan) regresyon denklemi şu şekildedir: İş doyumunu = 2.789+(Yaşam doyumunu *0.221)

Tartışma ve Sonuç

Çalışmada beden eğitimi ğretmenlerinin, yaşam doyumunu düzeylerinin iş doyumunu üzerinde bir etkisinin olup olmadığı incelenmiştir.

Çalışmada beden eğitimi ğretmenlerinin iş doyumunu ile yaşam doyumunu arasındaki ilişkinin olumlu ve dikkat çekici derecede önemli olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin yaşam doyumuna ilişkin algılarının, iş doyumlarına ilişkin algılarını etkilediği tespit edilmiştir. Yaşam doyumunu, iş alanının bir sonucu olarak görülmüş ve çalışmalar bu yönde kurgulanmıştır. Bireyin iş dışı başarılarının, işteki başarıları üzerine etkisi de byktir. Bu bakımdan Quchi ve Price, Japon yönetiminin başarısını çalışanların özel yaşamına verilen öneme bağlamaktadır (Keser, 2005b). Literatür incelendiğinde, bu araştırma bulgularını destekler nitelikte çalışmalar olduğu görülmüştür (Avşaroğlu, Deniz, & Kahraman, 2005; Bryant & Constantine, 2006; Türker & elik, 2019; Keser, 2005b; evik, 2017; Perrone, Webb, & Jackson, 2007; Demirel, 2014; Shyim & Korb, 2016; Erdamar & Demirel, 2016; nal, 2015; Arslan & Acar, 2013). Benzer başka bir çalışmada Kkibiş ve Alpay (2016), beden eğitimi ğretmenlerinin iş ve yaşam doyumunu arasında pozitif anlamda bir ilişki bulmuşlardır. Yaşam doyumunu açıklamada benlik saygısı, yakın ilişki ve kültürel deneyimlerin de önemli olduğu bildirilmiştir (een, 2008).

İlgili alan yazındaki çalışmalar ve mevcut araştırmanın bulgularına dayanarak iş doyumunu ile yaşam doyumunu arasında pozitif bir ilişki olduğu söylenebilir. Öğretmenlerin kendi yaşamlarına ilişkin olumlu ya da olumsuz değerlendirmeleri mesleki yaşamlarından ayrılamadığı için yaşam doyumununun iş doyumunu yordadığı ifade edilebilir. Yaşam ve meslek ayrı kabul edilse de, her ikisi kişilerarası ilişkiler aracıdır. Dolayısıyla, bireylerin kendi yaşamlarına ilişkin olumlu düşüncelerinin ve değerlendirmelerinin (yaşam standartları, eğitim düzeyleri, sosyo-ekonomik düzeyi vb.) mesleki yaşamlarına yansımalarının beklendiği söylenebilir. Her iki alan da karşılıklı olarak etkilidir (evik, 2017).

Bireyin işi yaşamındaki önemli sosyal ortamlardan birini oluşturmaktadır. Bireylerin yaşamında önemli bir yere sahip olan iş, bireysel ve toplumsal bir etkinliktir. İş, insanın yaşamını sürdürebilmesi için gereksinim duyduğu geliri elde etmesini, yaşamdan doyum almasını, kendisini mutlu ve bağımsız hissetmesini sağlayan olgu olarak görülmektedir (Şahin, 2013). Her işte olduğu gibi öğretmenlerin bu mesleği yaşayarak öğretmenlik yapmaları eğitim sisteminin etkin işlemleri için büyük önem taşımaktadır. Öğretmen hayatının önemli bir bölümünü kapsayan mesleki faaliyetler, daha sağlıklı ve başarılı bir toplum sağlamanın ön koşullardan biridir (Demirel, 2014). İş doyumunu, yaşam doyumunun çok önemli bir parçası olduğu ve en azından işinden tam doyum sağlayan insanların mutlu olmak için diğer insanlardan daha avantajlı olacağı görülmüştür (Üçüncü, 2019)

Türkiye'de öğretmenlerin özellikle yaşam maliyeti, örgütsel ortam, yönetim vb. konularda pek çok sorunu vardır. Meslekleri ve karşılaştıkları sorunlarla ilgili olarak mesleki performanslarına, kişisel gelişimlerine, iş ve yaşam doyumlarına olumsuz katkıda bulunmaktadır (Aydıntan & Koç, 2016). Ayrıca, mevcut araştırma bulguları incelendiğinde iş doyumunun da yaşam doyumunu üzerinde etkisi olduğunu belirten çalışmalar gözlenmiştir (Shyim & Korb, 2016; Erdamar & Demirel, 2016; Aydıntan & Koç, 2016; Üçüncü, 2019). Karaaslan (2020), beden eğitimi öğretmenlerinin iş doyumunu regresyon analizinde, yaşam doyumunu üzerinde iş doyumunun güçlü ve pozitif bir katkısı olduğunu tespit etmiştir. Demirel (2014), işinden memnun olan çalışanların buna genel yaşamlarının da dahil olacağını belirtmiştir. Mevcut araştırmalara genel olarak bakıldığında çalışma yaşamından elde edilen yaşam ile iş doyumunu arasında ilişki üzerine yaklaşımlar öne atılmıştır. Bazı araştırmalarda çalışma yaşamı, yaşam doyumunu olumlu ya da olumsuz etkilerken, bazı araştırmalarda ise genel yaşam doyumunu, çalışma yaşamını olumlu ya da olumsuz etkilemektedir (Keser, 2005a).

Sonuç olarak, çalışmada beden eğitimi öğretmenlerinin yaşam doyumlarının iş doyumlarını etkilediği belirlenmiştir. Elde edilen bu sonuç ile beden eğitimi öğretmenlerinin yaşamlarındaki doyum düzeylerinin artması ya da artırılması iş doyumlarına dolayısıyla iş yaşamlarına da olumlu olarak yansıtılabileceği yorumu yapılabilir. Beden eğitimi öğretmenleri, öğrencilere spor alışkanlığının kazandırılmasında, öğrencilerin kendine olan güvenini, yeteneğini, karakter gelişimini desteklemesinde ve sağlıklı bir yapıya sahip olunmasında önemli bir rol oynamaktadır. Bu nedenle beden eğitimi öğretmenlerin yüksek yaşam ve iş doyumları ülkemizin sportif faaliyetlerdeki geleceği için büyük önem taşımaktadır.

Kaynaklar

- Arlı, M., Nazik, H. (2001). Bilimsel araştırmaya giriş. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Arslan, R., Acar, B. N. (2013). Yaşam doyumunu, iş doyumunu ve mesleki tükenmişlik kavramlarına yönelik akademisyenler üzerinde bir araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18 (3), 281-298.
- Avşaroğlu, S., Deniz, M. E., Kahraman, A. (2005). Teknik öğretmenlerde yaşam doyumunu iş doyumunu ve mesleki tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (14), 115-129.
- Aydıntan, B., & Koç, H. (2016). Therelationshipbetweenjobsatisfactionand life satisfaction: an empiricalstudy on teachers. *International Journal of Business and Social Science*, 7 (10), 72-80.

- Baycan, F. A. (1985). An analysis of the several aspects of satisfaction between different occupational groups. Yüksek Lisans Tezi, Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Bölümü. İstanbul.
- Bryant, R. M., & Constantine, M. G. (2006). Multiple role balance, jobsatisfaction, and life satisfaction in women school counselors. *Professional School Counseling, 9* (4), 265-271.
- Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2007). Research methods in education. New York: Routledge
- Çeçen, A. R. (2008). Üniversite öğrencilerinde yaşam doyumunu yordamada bireysel bütünlük (tutarlılık) duygusu, aile bütünlük duygusu ve benlik saygısı. *Journal of Theory & Practice in Education (JTPE), 4* (1), 19-30.
- Çelik, O. T., & Üstüner, M. (2018). Öğretmenlerin mesleki tükenmişlikleri ile yaşam doyumları arasındaki ilişki. *Journal of Theoretical Educational Science/Kuramsal Eğitimbilim Dergisi, 41*-60.
- Çevik, G. B. (2017). The roles of life satisfaction, teaching efficacy, and self-esteem in predicting teachers job satisfaction. *Universal Journal of Educational Research, 5* (3), 338-346.
- Demirel, H. (2014). An investigation of the relationship between job and life satisfaction among teachers. *Procedia-Social and Behavioral Sciences, 116*, 4925-4931.
- Diener, E. (2000). Subjective well-being: The science of happiness and a proposal for a national index. *American Psychologist, 55* (1), 34-43.
- Erdamar, G., & Demirel, H. (2016). Job and life satisfaction of teachers and the conflicts they experience at work and at home. *Journal of Education and Training Studies, 4* (6), 164-175.
- Gençay, Ö. A. (2007). Beden eğitimi öğretmenlerinin iş doyum ve mesleki tükenmişliklerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi, 15* (2), 765-780.
- Gençay, S. (2009). Beden eğitimi öğretmeni adaylarının umutsuzluk ve yaşam doyumlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 8* (27), 380-388.
- Güven, D. (2010). Profesyonel bir meslek olarak Türkiye’de öğretmenlik. *Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Dergisi, 27* (2), 13-21.
- Heller, D., Judge, T. A., & Watson, D. (2002). The confounding role of personality and trait affectivity in the relationship between job and life satisfaction. *Journal of Organizational Behavior: The International Journal of Industrial, Occupational and Organizational Psychology and Behavior, 23* (7), 815-835.
- Karaaslan, İ. (2020) Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik, iş doyum ve yaşam doyumlarının incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gedik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Karakaya, İ. (2012). Bilimsel araştırma yöntemleri. A. Tanrıoğen (Edt.) Bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: Anı.
- Keser, A. (2005a). Çalışma yaşamı ile yaşam doyum ilişkisine teorik bir bakış. *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası, 55* (1), 897-913.
- Keser, A. (2005b). İş doyum ve yaşam doyum ilişkisi: Otomotiv sektöründe bir uygulama. *Çalışma ve Toplum, 4* (1), 77-95.
- Küçükbiş, H. F., & Alpay, C. B. (2016). Relationship between of job satisfaction levels and life satisfaction levels of physical education and sports teachers (Example of Sanliurfa Province). *Journal of Human Sciences, 13* (3), 3871-3884.
- Kumaş, V., & Deniz, L. (2010). Öğretmenlerin iş doyum düzeylerinin incelenmesi. *Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 32* (2), 123-139.
- Özer M., & Karabulut, Ö.Ö. (2003) Yaşlılarda yaşam doyum (Satisfaction of life in elderly individuals). *Geriatrics, 6* (2), 72-74.

- Perrone, K. M., Webb, L. K., & Jackson, Z. V. (2007). Relationships between parental attachment, work and family roles, and life satisfaction. *The Career Development Quarterly*, 55 (3), 237-248.
- Recepoğlu, E. (2013). Öğretmen adaylarının yaşam doyumları ile öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Özel (1)*, 311-326.
- Shyim, E. C., & Korb, K. A. (2016). Factors contributing to the life satisfaction of secondary school teachers in Jos North LGA. *Journal of Educational Foundations*, 6, 27-36.
- Şahin, İ. (2013). Öğretmenlerin iş doyumunu düzeyleri. *YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10 (1), 143-168.
- Şimşek, E. (2011). Örgütsel iletişim ve kişilik özelliklerinin yaşam doyumuna etkileri. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Eskişehir.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). Using multivariate statistics (6th ed.), Boston: Allyn and Bacon.
- Taşdan, M., & Tiryaki, E. (2008). Özel ve devlet okulu öğretmenlerinin iş doyumunu düzeylerinin karşılaştırılması. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 33 (147), 54-70.
- Türker, Y., & Çelik, K. (2019). Öğretmenlerde iş ve aile çatışmasının yaşam doyumunu üzerindeki etkisinde iş doyumunun aracı rolü. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34 (1), 242-258.
- Ulucan, H., Kılınç, M., Kaya, K., & Türkçapar, Ü. (2011). Beden eğitimi spor yüksekokullarında öğrenimlerine devam eden öğrencilerin umutsuzluk ve yaşam doyum düzeylerinin incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 13 (3), 349-356.
- Üçüncü, T. (2019). İstanbul ili Beylikdüzü ilçesine bağlı ilk ve ortaokullarda görev yapmakta olan öğretmenlerde iş ve yaşam doyumunun değerlendirilmesi. Halk Sağlığı Uzmanlık Tezi. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi. İstanbul.
- Ünal, A. (2015). İş doyumunu, yaşam doyumunu ve yaşam anlamı değişkenlerinin ilkökul ve ortaokul öğretmenlerinin mesleki bağlılıkları üzerine etkisi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.

Makale Alıntısı

Arı, Y., Canlı, U. (2020). Yaşam Doyumu ve İş Doyumu Arasındaki Etkileşim: Beden Eğitimi Öğretmenlerine Yönelik Bir Araştırma [The Interaction Between Life Satisfaction and Job Satisfaction: A Study for Physical Education Teachers], *Spor Eğitim Dergisi*, 4 (3), 178-186.

Bu eser Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.